

Manifest

voor de intensieve vrijwilligerszorg

Manifest

voor de intensieve vrijwilligerszorg

Meer dan 15.000 mensen zijn vrijwilliger bij een organisatie voor **Vrijwillige Thuishulp, Buddyzorg of Vriendendienst**. Zij dragen op bijzondere wijze bij aan de participatie van mensen in een kwetsbare situatie. Wij noemen dat intensieve vrijwilligerszorg. Het **manifest intensieve vrijwilligerszorg** onderstreept het specifieke en bijzondere van dit type vrijwillige inzet.

Waarom dit manifest?

- de vraag naar ondersteuning neemt toe
- het belang van zorgen voor elkaar, sociale samenhang en vrijwillige inzet neemt toe, mede door de invoering van de Wmo
- de vermaatschappelijking van de zorg vraagt aandacht voor het voorkomen van isolement van hulpvragers in een kwetsbare situatie. Door de vermaatschappelijking van de zorg ligt ook overbelasting van mantelzorgers op de loer
- het eigenaardige van intensieve vrijwilligerszorg is nog niet altijd bekend, wordt niet altijd herkend en wordt nog onvoldoende ondersteund

Intensieve vrijwilligerszorg staat voor:

- **Participatie voor twee**

Ieder mens wil in de samenleving 'meedoen'. Intensieve vrijwilligerszorg draagt hier op twee manieren aan bij: vrijwilligers ondersteunen mensen in kwetsbare situaties bij het 'meedoen'. Maar vrijwilligers geven via hun eigen 'meedoen' ook vorm aan maatschappelijke betrokkenheid. Het betekent dus winst voor beiden en voor de samenleving als geheel: de civil society in de praktijk.

- **Ontmoeting en betrokkenheid**

Bij intensieve vrijwilligerszorg staan ontmoeting en betrokkenheid centraal. Uitgangspunt voor het contact, de hulp en de steun is persoonlijke aandacht voor de ander en (wederzijdse) erkenning.

- **Versterking van persoonlijke kracht**

De behoefte en opvattingen van de hulpvrager over hoe hij of zij de inrichting van zijn eigen leven wil ontwikkelen en onderhouden (eigen regie) is leidend. Er wordt een koppeling tot stand gebracht met een vrijwilliger die daar het beste bij past. Intensieve vrijwilligerszorg draagt bij aan zelfredzaam-

heid, zelfstandigheid en zelfvertrouwen van hulpvragers. In de begeleiding van vrijwilligers is er expliciet aandacht voor hun eigen persoonlijke ontwikkeling.

- **Aandacht voor mensen in een kwetsbare situatie**

De confrontatie en het omgaan met de gevolgen van ziekte of beperking is een forse opgave. Contact met andere mensen en steun van anderen is daarbij van groot belang. Isolement ligt op de loer en dan worden mensen extra kwetsbaar. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om:

- mensen met een chronische ziekte of beperking (lichamelijk, verstandelijk of psychisch) die zich onvoldoende door hun omgeving begrepen voelen; Het gaat vooral om het aspect van 'niet begrepen voelen' dat toch onderscheidend is.
- mensen die geen of een klein sociaal netwerk hebben en de tijd, de kracht of het vertrouwen missen om dit zelfstandig op te kunnen bouwen en onderhouden;
- mensen die een ernstige (progressieve) ziekte of beperkingen hebben en daardoor te maken krijgen met een nieuw –soms ongewis– beeld van hun toekomstig leven.

- mantelzorgers die overbelast raken door de intensieve zorg voor hun partner, kind, familielid. Intensieve vrijwilligerszorg levert gewenste extra contacten, hulp en steun. Mensen kunnen weer meer grip op hun leven en vertrouwen in de toekomst krijgen.

- **Eenvoudige, maar zorgvuldige werkwijze**

De bemiddeling is praktisch en zorgvuldig. De werkwijze is eenvoudig. In het contact ligt het accent niet op het problematische of het complexe van de situatie. Vaak gaat het om gewone, alledaagse dingen. Er wordt een vrijwilliger gezocht van wie verwacht wordt dat het klikt met degene die het contact, de hulp of steun vraagt. Als het vertrouwen van beide partijen er is, start het contact waarbij een proefperiode in acht wordt genomen. Na een afgesproken tijd wordt gecheckt of het goed gaat en worden vervolg- en begeleidingsafspraken gemaakt. Uiteraard komt de inzet van een vrijwilliger niet in de plaats van de professionele zorg.

- **Professionele organisatie**

De zorgvuldige bemiddeling tussen hulpvrager en vrijwilliger

komt tot stand door professionele coördinatie. Vrijwilligers worden met zorg geworven, geselecteerd, getraind en begeleid. De complexe hulpvragen en/of omgevingsfactoren en het noodzakelijke vertrouwen vereisen dat er met aandacht en zorgvuldigheid gewerkt wordt aan het bemiddelen en het begeleiden. Organisaties voor intensieve vrijwilligerszorg bieden hiervoor de nodige kwaliteit en continuïteit.

- **Samenwerking in praktijk**

Meedoen aan de samenleving is het uitgangspunt van de civil society, waaraan de organisaties voor intensieve vrijwilligerszorg een belangrijke bijdrage leveren. Intensieve vrijwilligerszorg versterkt de sociale samenhang. Samenwerking met betrokkenen en andere organisaties in zorg en welzijn kan de participatie van mensen een sterke impuls geven. De organisaties voor intensieve vrijwilligerszorg dragen bij aan de versterking van de civil society.

De organisaties voor intensieve vrijwilligerszorg vragen het volgende:

1. Een eigen plaats in de zorg

Intensieve vrijwilligerszorg biedt oplossingen voor participatie: een belangrijke doelstelling binnen de WMO. Dit gebeurt op unieke wijze naast professionele hulpverlening; vrijwillig contact in een gelijkwaardige relatie. Vrijwilligerszorg heeft een eigen plaats binnen zorg en welzijn. Zij moet daarom als partner betrokken worden bij het ontwikkelen van beleid.

Betrek de organisaties voor intensieve vrijwilligerszorg en stel gezamenlijke einddoelen op.

2. Vrijwilligerszorg betekent professionele coördinatie

Een passende match tussen hulpvragers en vrijwilligers is belangrijk. Ook moeten vrijwilligers getraind en begeleid worden. Cliënten, mantelzorgers en andere zorgverleners moeten kunnen vertrouwen op de kwaliteit van deze dienstverlening. Een professionele organisatie waarborgt die kwaliteit. De organisaties werken professioneel en leggen verantwoording af aan hun financiers. **Investeer in professionele coördinatie van de organisaties voor intensieve vrijwilligerszorg.**

3. Structurele financiering

Structurele financiering van de vrijwilligerszorg betekent dat de organisaties planmatig kunnen werken aan de koppeling van vrijwilligers en hulpvragers, de werving, selectie, training en begeleiding van vrijwilligers. Het betekent dat zij kunnen werken aan uitbouw van de kwaliteit en ook hun signalerende en initiërende rol verder kunnen uitbouwen.

Vrijwilligers zijn niet afrekenbaar, het coördineren van deze bemiddelingen wel. Maak meerjaren afspraken.

4. (inter)lokale samenwerking en afstemming

Intensieve vrijwilligerszorg is een bijzondere speler tussen andere zorgaanbieders. Daarnaast werken deze organisaties veelal lokaal overstijgend omdat ze deze schaalgrootte nodig hebben om mensen goed van dienst te kunnen zijn. Dit stelt extra eisen aan de regiefunctie van de gemeente. En dit stelt eisen aan de (co-) financiering van de verschillende betrokken gemeenten. **Zorg voor (inter) lokale samenwerking en afstemming en maak afspraken over (co-) financiering.**

5. Goede PR stimuleert vrijwilligerszorg

Gemeenten hebben een stimulerende rol om de vrijwilligerszorg bekend te maken. Dit is een noodzakelijke aanvulling op de PR van de organisaties waar (in het bereik van verschillende groepen) steeds meer eisen aan gesteld worden. Meer bekendheid van vrijwilligerszorg heeft direct effect op de toestroom van vrijwilligers en daarmee kunnen meer hulpvragers bediend worden.

Wanneer vrijwilligerszorg bekend is, kunnen meer hulpvragers een beroep doen op een vrijwilliger en kunnen meer mensen zich aanmelden om vrijwilligerswerk te gaan doen. **Stimuleer PR rond vrijwilligerszorg.**

Mezzo

Postbus 179

3980 CD Bunnik

T 030 659 22 22

F 030 659 22 20

info@mezzo.nl

www.mezzo.nl

Mezzo, Landelijke Vereniging voor Mantelzorgers en Vrijwilligerszorg zet zich in voor mensen die langdurig en onbetaald voor een ander zorgen. Als familielid, buur, vriend of gewoon uit solidariteit; als mantelzorger of als vrijwilliger. Mezzo behartigt de belangen van de mantelzorg en de vrijwilligerszorg. Samen met haar 250 lidorganisaties geeft Mezzo informatie, voorlichting en advies. Meer informatie: www.mezzo.nl

De organisaties voor intensieve vrijwilligerszorg zetten vrijwilligers in bij mensen in kwetsbare situaties, waarbij 'meedoen' aan de samenleving centraal staat. Het gaat daarbij over zogenaamd 1-op-1-contact. De organisaties zorgen voor een zorgvuldige koppeling tussen de hulpvrager en de vrijwilliger. Vriendschappelijk contact staat centraal; vrijwilligers noemen we ook wel maatjes. De vrijwilligers worden met zorg geselecteerd, getraind en begeleid. De organisaties werken met betaalde coördinatoren, zodat kwaliteit en continuïteit gewaarborgd zijn. Bij Mezzo zijn drie typen organisaties voor intensieve vrijwilligerszorg aangesloten:

● **Vrijwillige Thuishulp**

Dit is hulp van een vaste vrijwilliger aan iemand met een lichamelijke en/of verstandelijke beperking of chronische ziekte; jong of oud. De vrijwilligers bieden praktische hulp. Ook kunnen ze ingezet worden om mantelzorgers te ondersteunen.

● **Vriendendienst**

Deze organisaties zetten vrijwilligers in bij iemand met psychische of psychiatrische problemen. Een maatje 'is er gewoon' of gaat samen met de ander op stap. De vrijwilligers helpen om contacten te leggen en om zo sociaal isolement te voorkomen of te doorbreken.

● **Buddyzorg**

Een buddy ondersteunt iemand met een ernstige, chronische of levensbedreigende ziekte. Ze helpen de ander om hier beter mee om te gaan en zijn of haar zelfstandigheid te vergroten. Ze zijn vooral gesprekspartners en bieden een luisterend oor of helpen bij het opbouwen van een sociaal netwerk.